

ACADEMIA ROMÂNĂ
ȘCOALA DE STUDII AVANSATE A ACADEMIEI ROMÂNE
ȘCOALA DOCTORALĂ ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

**Expresii ale feminității în timpul regimului Nicolae Ceaușescu între
realitate și propagandă (1965-1989)**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:

CS I dr. Cristian Vasile

Student doctorand:

Nina Florentina Cristea

2025

Cuvinte cheie: regim comunist, emanciparea femeilor, viață privată, discurs politic, egalitatea de gen, politici pronataliste, politică demografică, ideologie, importanța maternității, femeia socialistă, imaginea femeilor, feminitate modă, interviuri, istorie orală.

Lucrarea de față, *Expresii ale feminității în timpul regimului Nicolae Ceaușescu între realitate și propagandă (1965-1989)*, abordează tema reprezentărilor feminine, a modelelor de feminitate din perioada comunistă, mai exact din timpul regimului Nicolae Ceaușescu, din perspectiva raporturilor dintre realitate și propagandă.

Termenul *expresii* folosit în titlul lucrării presupune un cumul de manifestări, exprimări, aspecte întâlnite atât în codul scris, cât și în codul oral, precum și diverse imagini despre femei și feminitate. Întreaga lucrare este construită în jurul acestui termen care înglobează diversele moduri în care era percepută femeia de către contemporani, modalitățile prin care femeia devine un mijloc de atingere a scopurilor politice, dar și acțiunile zilnice pe care aceasta le realiza. Am folosit, pentru a exemplifica în acest sens, imaginile din presa vremii cu femei obișnuite, cu artiste sau personalități din diverse domenii de activitate, acestea având un caracter puternic ideologizat, dar și confesiunile unor femei obișnuite care au trăit în perioada comunistă, pentru a extrage din aceste mărturii elementele de particularitate și aspectul real. De asemenea, cele două abordări pe care le-am avut în vedere în momentul elaborării tezei, realitatea și propaganda, sunt și ele anunțate încă din titlu.

În cazul materialului de față, perspectiva reală surprinde aspecte din viața zilnică din comunism, activitățile cotidiene ale femeilor, situațiile la care acestea erau expuse zilnic, pasiunile și preferințele femeilor, modalitățile prin care reușeau să se sustragă politicului. De asemenea, este expus modul în care sistemul politic a influențat viața femeilor în comunism, cum au fost acestea folosite pentru a se construi o imagine propagandistică lipsită de adevăr, diseminată prin diverse metode. Abordarea din perspectiva reală s-a constituit mai ales pe baza informațiilor obținute în urma interviurilor aplicate în cercetare, dar și pe baza surselor editate și inedite, precum jurnale, biografii și memorii. Abordarea din perspectiva propagandei cuprinde atât mențiunile referitoare la femei și la diversele activități ale acestora, așa cum reies din documentele fondului Comitetul Central al PCR, Secția Propagandă și Agitație, Secția Cămară și Secția Administrativ-Politică, din fondurile ACNSAS, cât și din diversele materiale

propagandistice difuzate în presă sau televiziune în perioada 1965-1989 și în diversele scrieri din perioada comunistă.

Câmpul cercetării vizează perioada regimului lui Nicolae Ceaușescu (1965 - 1989) și am hotărât să construiesc discursul pe antiteza dintre realitatea cotidiană a femeilor și imaginea acestora folosită de către propaganda comunistă. Pentru aceasta am avut în vedere atât sursele din arhive, lucrările de specialitate, cât și publicațiile vremii destinate femeilor, și, mai ales, mărturiile orale obținute de la persoane ce au trăit în perioada comunistă. Astfel, am decis să demarez cercetarea având la bază un set de întrebări despre aspecte ale vieții profesionale, ale vieții de familie, despre realitățile cotidiene din comunism, așa cum au fost acestea percepute de către doamnele și domnii interlocutori. Informațiile obținute în urma acestor interviuri-chestionar, precum și informațiile din unele fonduri arhivistice și din jurnalul nepublicat al lui Victor Săhleanu, pe care le-am prelucrat, analizat și integrat în prezenta lucrare sunt surse inedite.

Inițial, mi-am propus să intervievez doar doamne, considerând că reprezintă grupul țintă al preocupărilor mele. Totuși, în urma recomandărilor primite în cadrul întâlnirilor cu profesorii îndrumători, am extins interviurile și la persoanele de sex masculin, deși numărul acestor interviuri este simțitor mai mic. Aceste interviuri cu domnii colaboratori mi-au oferit o perspectivă nouă, aceea a modului în care contemporanii percepeau femeia și păreriile acestora despre situația femeii în regimul Ceaușescu. Interviurile s-au desfășurat în perioada anilor 2020-2024; au fost realizate cu un număr de șaiszeci și cinci de persoane, femei și bărbați, din diverse categorii socio-profesionale, din mediul urban în majoritatea lor, dar și din mediul rural. Interviurile au avut la bază un chestionar cu douăzeci și una de întrebări care au format nucleul discuțiilor cu interlocutorii și interlocutoarele mele. În cele mai multe dintre cazuri, interviurile nu s-au limitat doar la aplicarea chestionarului, ci au continuat sub forma unor discuții, mărturisiri, așa numitele „povești de viață”.

Interviurile au fost realizate, în cea mai mare parte a lor, la domiciliul colaboratorilor mei. Poveștile de viață ale acestora, respectiv interviurile mai ample, au fost înregistrate audio și apoi transcrise în scopul cercetării. Cercul respondenților mei a fost creat în primă instanță din persoane din mediul familial, prieteni de familie, vecini, colegi de serviciu, apoi s-a extins în urma recomandărilor primite de la acești colaboratori primari pentru alte persoane din anturajul lor, dispuse să participe la cercetare. Din punct de vedere metodologic am considerat potrivit pentru demersul meu

să aplic atât chestionarul, cât și să folosesc interviul de tipul „povestea vieții”, mai ales pentru că, în timpul întâlnirilor cu interlocutorii mei, am observat că era mult mai facil de comunicat pentru dumnealor în acest mod. „Poveștile de viață” s-au concentrat în jurul experiențelor cotidiene, unii dintre colaboratorii mei mi-au expus amintirile lor în ceea ce privește situațiile pe care le experimentau zilnic, cum reușeau să îmbine profesia și familia, cât din ceea ce era emis propagandistic își găsea corespondent în realitatea trăită de ei în comunism. Printre subiectele abordate s-a numărat și moda, modelele de inspirație pe care oamenii le aveau, activitățile de recreere și subiecte mai delicate, precum impactul politicilor pronataliste asupra vieții lor. Este necesar să menționez că întrebările din chestionar referitoare la politica pronatalistă a regimului cEAUȘIST au fost cele la care s-au oferit cel mai greu răspunsuri.

În cuprinsul acestei teze se regăsesc detaliate și materiale ce au stat la baza unor studii sau articole pe care le-am publicat sau le-am înaintat spre publicare în diverse reviste de specialitate, altele pe care le-am prezentat în cadrul unor conferințe naționale sau internaționale. Lucrarea se încadrează într-o direcție mai amplă de cercetare ce combină cercetarea istorică cu cea sociologică și aduce în atenție teme ce țin de viața cotidiană a femeilor, reprezentarea acestora în cadrul Partidului Comunist Român, ipostaze ale feminității în comunism, etape ale procesului de emancipare a femeilor, modalitățile prin care femeile au fost folosite în ideologia și propaganda comunistă, viața intimă a femeilor și măsurile pronataliste. Deși lucrarea abordează o temă ce are în centru imaginea femeii, între realitate și propagandă, aceasta este mai degrabă o încercare de contribuție la istoria femeilor în perioada comunistă, nu la aceea a propagandei comuniste.

Această teză se bazează în mare parte pe interviuri-narațiuni, surse de istorie orală, inedite, ale unor persoane obișnuite, din clasa medie, în majoritatea lor femei, ce au trăit în perioada comunistă. Întreaga muncă de culegere a informațiilor și de prelucrare a acestora s-a concretizat în jurul unui „conglomerat de cercetare”, așa cum l-am denumit eu, în care poveștile se completează unele pe altele, se combină, astfel se creează baza obiectivă, verificabilă și prin apelul la alte surse. Aceasta în timp ce fiecare poveste, narațiune, își păstrează, bineînțeles, subiectivitatea și originalitatea.

Din punct de vedere metodologic, am realizat o analiză comparativă ce poziționa, pe de o parte, aspectele relevate în urma interviurilor și cele obținute din jurnale și memorii, și, pe de altă parte, informațiile din presa comunistă și din materialele de arhivă, care constituie cadrul oficial. În cazul tezei de față, analiza comparativă a fost

folosită și pentru a verifica informațiile pe care le deținem deja cu ceea ce am obținut în urma interviurilor realizate, practic pentru a-mi clarifica ipotezele de la care am plecat în momentul demarării cercetării mele. Din acest punct de vedere, analiza comparativă utilizată a oferit posibilitatea de a identifica similitudini, dar și deosebiri, atât între sursele orale analizate, cât și între aceste surse orale și cele deja publicate.

Am plecat de la ipoteza de lucru ce are în centrul ei ideea că informațiile din presa comunistă, din publicațiile pentru femei și din filmele artistice sau documentare ale vremii, sunt o sursă cenzurată, o viziune propagandistică emisă pentru a disemina ceea ce se dorea din punct de vedere politic. Am avut în vedere și am abordat și perspectiva imagologică, prin analizarea imaginii oficiale a femeilor, cea din filme, reviste, broșuri, pe care propaganda comunistă o afișa, și ceea ce se întâmpla în realitate, demonstrând că cele două dimensiuni sunt diferite, în unele cazuri chiar opuse.

De asemenea, am apelat la o analiză de tip calitativ pentru identificarea imaginilor care aveau în centrul lor femeia comunistă în încercarea de a demonstra că tiparul propagandistic nu își găsea un echivalent în realitate, sau că acesta era potrivit doar într-o mică măsură. Iar o altă analiză, de tip cantitativ a vizat analizarea numărului de articole din publicațiile destinate femeilor, dar și din cele de audiență generală, câte astfel de articole apăreau, periodicitatea lor, numărul de pagini alocate, diferențele dintre subiectele abordate de-a lungul perioadei comuniste. Tot în cadrul acestei analize am delimitat și tipul articolelor. Astfel, am exemplificat articole care foloseau imaginea femeii de tip stahanovist, mai ales în timpul regimului Gheorghiu-Dej, sau pe cea a femeii-mamă, cu precădere în perioada regimului Ceaușescu, ori articole cu tentă denigratoare față de societățile capitaliste și regimurile democratice.

Lucrarea este structurată în patru capitole, fiecare capitol fiind împărțit la rândul lui în subcapitole. Se regăsește și o *Introducere* ce oferă detalii despre motivația alegerii temei de cercetare, despre stadiul cercetărilor în domeniul de interes; sunt menționate resursele folosite în elaborare și amintite ipotezele de lucru avute în vedere. Secțiunea dedicată *Concluziilor* reunește constatările pe care autoarea le extrage după realizarea cercetării și după redactarea tezei. Există, de asemenea, o secțiune de *Anexe* în care sunt incluse fotocopii ale diverselor documente, planșe, publicații studiate, dar și fotografii din arhiva personală, alte materiale considerate semnificative pentru demersul de față, precum și chestionarul ce a fost folosit ca suport al interviurilor realizate în scopul cercetării.

Există și o rubrică dedicată *Studiilor de caz*, în partea finală a lucrării, în care au fost expuse, în întregime, unele dintre interviurile realizate de către autoare în perioada 2020-2024. Acestea sunt inedite, prezentate pentru o mai bună înțelegere a demersului de față. Au fost alese cele pe care le-am considerat cele mai complete și mai concludente pentru a fi redată. Cea mai mare parte a informațiilor obținute în cadrul cercetării sunt incluse în corpul lucrării, în cadrul secțiunilor relevante.

La final, este expusă *Bibliografia* care reunește totalitatea materialului utilizat în redactarea acestei teze, sursele de inspirație avute în vedere și consultate. Aceasta este redactată alfabetic, pe categorii, indicând sursele din fondurile arhivistice, periodicele, lucrările generale și speciale utilizate, memorialistica consultată, filmografia, documentarele, sursele online accesate.

Primul capitol al lucrării, intitulat *Femeia în propaganda comunistă*, urmărește expunerea modului în care propaganda comunistă a utilizat imaginea femeilor pentru a implementa noile realități politico-sociale. Acest capitol este împărțit în trei subcapitole; se regăsește în cuprinsul său un scurt istoric al termenului *propagandă*, detalii generale despre utilizarea acestuia de-a lungul istoriei, în general, și în comunismul românesc, în particular. Am delimitat în cadrul primului capitol perioada regimului lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru a oferi un cadru comparativ cu perioada ce face obiectul tezei noastre.

Cel de-al doilea capitol al lucrării, *Modele de feminitate în comunism între realitate și constrângere*, prezintă câteva dintre exemplele feminine ale epocii Ceaușescu, din diverse domenii de activitate, care deveneau surse de inspirație pentru femeile din România. Aceste modele intrau, cu sau fără voia lor, în atenția Securității, fiind folosite în funcție de interesele partidului-stat.

Capitolul al treilea, *Moda în comunism între impunerile partidului și eleganță*, este dedicat aspectelor ce țin de moda din comunism, cum anume aceasta a fost folosită de către regim în scopul de a uniformiza indivizii, cum reușeau femeile din perioada comunistă să-și păstreze o notă de originalitate și eleganță, în timp ce politicul impunea diverse norme ideologice. Capitolul este împărțit în șase subcapitole ce detaliază situația domeniului vestimentar în anii anteriori și în cei imediat următori celui de-al Doilea Război Mondial, moda la începutul perioadei comuniste, vestimentația în perioada destinderii ideologice, iar în final, moda de necesitate și constrângerile din anii 1980.

Capitolul al patrulea, *Femeia și maternitatea în comunism*, este cel cu cea mai mare încărcătură emoțională, de altfel, a fost și cel mai greu de redactat și de documentat. Acesta a avut în vedere politica pronatalistă a regimului Ceaușescu și modalitățile prin care au fost afectate viețile cetățenilor români, în special viețile femeilor, devenite laboratoare de produs copii pentru regimul comunist.

Subcapitolele ce conțin mărturii ale colaboratorilor care au participat la cercetare au fost greu de gestionat, din cauza factorului emoțional pe care l-au implicat aceste confesiuni. De altfel, din cauza aspectelor de țin de intimitate, de viața privată, unii dintre interlocutorii mei au refuzat să răspundă, sau au dat răspunsuri generale, la întrebările referitoare la întreruperile de sarcină sau contracepție. O altă altă parte dintre colaboratori a oferit, nu cu ușurință, răspunsurile solicitate, dar s-a optat în acest caz pentru păstrarea anonimatului (fie prin folosirea inițialelor în locul numelui complet, fie prin trecerea totală sub anonimat a respondentului).

În momentul demarării cercetării doctorale mi-am propus să aduc ca noutate - în ceea ce privește istoria femeilor din România comunistă (1965-1989) - experiențele inedite descoperite prin interviuri sau prin cercetarea unor memorii și însemnări ale unor persoane care au trăit în perioada regimului Nicolae Ceaușescu. Aceste mărturii urmau să fie baza de la care porneam întreaga cercetare. Am intenționat să creionez întreaga lucrare în jurul nucleului format din experiențele de viață ale unor persoane reale, care au trăit în comunism, pentru că am considerat că o astfel de abordare este încă necesară, istoria orală fiind o sursă inepuizabilă.

M-am oprit asupra laturii feminine a istoriei vieții în comunism pentru că, pe de o parte, acoperă o arie de interes personal din punct de vedere al cercetării și, pe de altă parte, datorită convingerii că femeile au reprezentat în comunismul ceaușist o categorie care a avut cel mai mult de suferit. De altfel, această latură a existenței tragice a femeilor în regimul Nicolae Ceaușescu ține de aspectul vieții private, de controlul impus de către stat asupra corpului femeilor și constituie cea mai dificilă abordare din cadrul cercetării. A fi femeie în comunism a fost o continuă echilibristică între dorințe personale, posibilități reale, impuneri ale partidului, ideologia comunistă și propagandă. Femeia a fost supusă diferitelor presiuni, fie ele de ordin politic, socio-cultural, fie familial. La debutul cercetării mi-am propus expunerea situației reale a femeilor din România comunistă, atât cât se poate cerceta prin utilizarea interviurilor, a documentelor de arhivă și a bibliografiei disponibile în acest moment, dincolo de ceea ce se prezenta în mod oficial în perioada comunistă, de tabloul expus propagandistic.

Lucrarea de față a încercat să ofere o imagine din două perspective în ceea ce privește femeile din perioada comunistă; prima se concentrează în jurul realității, a doua în jurul propagandei. Prima perspectivă, cea verosimilă, a fost construită în jurul discursului construit pe memorie, așa cum a reieșit din interviurile pe care le-am condus și pe care le-am analizat în scopul cercetării. Cea de-a doua perspectivă a fost construită în jurul discursului oficial, prin analizarea documentelor de arhivă privitoare la femei, politică pronatalistă sau prezență în sfera politică a acestora, dar și prin analiza aplicată publicațiilor, documentarelor și filmografiei epocii. Prezenta lucrare reprezintă viziunea personală a autoarei. Evident că pot exista și alte opinii pe același subiect plecând chiar de la interviurile pe care le-am publicat aici.

Sunt profund recunoscătoare tuturor colaboratorilor mei pentru amabilitatea cu care au contribuit la cercetarea pe care am realizat-o. Gândurile mele cele mai bune se îndreaptă și către colegii mei din cadrul Bibliotecii Academiei Române și Arhivei Academiei Române, către personalul Arhivelor Naționale Istorice Centrale din București, dar și către personalul de la Arhiva CNSAS. Tuturor le mulțumesc pentru amabilitate, pentru îngăduință și pentru recomandările pe care mi le-au oferit.

BIBLIOGRAFIE

A. Izvoare

Surse inedite

Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (ACNSAS)

Fond Rețea, dosare nr: 469442/3 vol., 35849, 475094.

Fond SIE, dosare nr: 47133, 50265, 1554/2 vol.

Fond Informativ, dosare nr: 257559, 456505.

Arhivele Naționale Istorice Centrale, București (ANIC)

Fond CC al PCR, Secția Administrativ-politică, dosare nr.: 8/1972, 1/1975, 15/1986, 18/1986.

Fond CC al PCR, Secția Cămară, dosare nr.: 42/1965, 181/1966, 188/1966, 101/1966, 102/1966, 127/1966, 309/1968, 11/1972, 397/1974, 377/1975, 390/1975 (vol. I și II), 76/1980, 50/1985.

Fond CC al PCR - Colegiul Central de Partid, litera A, dosare nr.: dosar A/947, A/1254, A/1366.

Fond CC al PCR - Colegiul Central de Partid, litera B, dosare nr.: 2294, 2296.

Fond CC al PCR, Secția Organizatorică, dosare nr.: 100/1953, 30/1966, 44/1966, 40/1974.

Fond CC al PCR, Secția Propagandă și Agitație, dosare nr.: 10/1960, 11/1972.

Fond Familial Bagdasar, dosare nr.: 138/1946, 120/1948, 117/1951, 128/1962.

Fond S.C. Institutul de Modă - IMOD S.A., dosare nr.: D1/1976, B2/1983, 2B/1984, 3/1986.

Fond Institutul de Studii Istorice și Social-Politice, Fototeca Nicolae Ceaușescu, dosare nr: 99/1965, 141/1965.

Jurnale-memorii inedite și interviuri

Jurnal Victor Săhleanu, Biblioteca Academiei Române, Serviciul Manuscrise Carte-rară, Fond Manuscrise, nepaginat.

Interviuri:

1. Andrei Mihaela, 69 de ani, F, București.

2. Anghel Mariana, 65 de ani, F, București.
3. Alexandrescu Adina, 40 de ani, F, Câmpina – Prahova/București.
4. Anonim, 67 de ani, F, București.
5. Anonim, 68 de ani, F, București.
6. Anonim, 69 de ani, F, București.
7. Anonim, 69 de ani, F, București.
8. Anonim, 70 de ani, F, Caracal-Olt.
9. Anonim, 68 de ani, F, Prahova.
10. Anonim, 72 de ani, F, Timișoara.
11. Avram Marcela, 60 de ani, F, Cumpăna - Constanța.
12. Bistriceanu P., 64 de ani, F, Teleorman.
13. B. Floarea, 60 de ani, F, Bistrița-Năsăud.
14. C. Rodica, 65 de ani, F, București.
15. Căpățînă Maria, 62 de ani, F, Topoloveni - județul Argeș/București.
16. C. Cristina., 47 de ani, F, București.
17. Cocoșilă Maria, 75 de ani, F, Rusănești - Olt.
18. C. F., 70 de ani, M, București.
19. C.G., 69 de ani, M, Bistrița-Năsăud.
20. Dimitriu Alexandra Maria, 81 de ani, F, București.
21. Dimitriu Oana Lucia, 46 de ani, F, București.
22. F.P.I., 72 de ani, F, Drobeta Turnu-Severin.
23. G. F., 49 de ani, București.
24. Gheorghe Mariana, 66 de ani, F, Ilfov.
25. G. L., 50 de ani, F, Brașov.
26. G. F., 70 de ani, F, Brașov.
27. I. C., 65 de ani, F, Buzău.
28. Iliescu Marinela, 58 de ani, F, București.
29. Ioniță Elena, 70 de ani, F, București.
30. Iordache Gabriela, 74 de ani, F, Ilfov.
31. Luță A., 70 de ani, F, București.
32. M. Doina, 70 de ani, F, Mediaș - Sibiu.
33. M. Ramona, 47 de ani, F, București.
34. M.G. 70 de ani, F, Plopii Slăvitești -Teleorman.
35. Mihăiță Elisabeta, 77 de ani, F, București.

36. Mitroi Ioana, 63 de ani, F, București.
37. Mitroi Paula, 59 de ani, F, Teleorman.
38. M. Olga, 71 de ani, F, Prahova.
39. Năstăsescu Liana, 58 de ani, F, București.
40. Neaga V., 63 de ani, F, Ilfov.
41. N. Constanța., 79 de ani, F, Teleorman.
42. N. Dumitra., 64 de ani, F, București.
43. Niculăișca Vasile, 69 de ani, M, București.
44. Nuțu Floarea (Flori), 65 de ani, F, București.
45. Pană V., 64 de ani, F, București.
46. P.N., 69 de ani, F, București.
47. P.A.M., 71 de ani, F, Drobeta Turnu Severin/București.
48. Popescu Lorena, 67 de ani, F, București.
49. Racoviță Stela, 51 de ani, F, București.
50. Roman Ecaterina, 73 de ani, F, București.
51. R. E., 61 de ani, F, București.
52. Sandu Mihaela, 55 de ani, F, București.
53. S. Elisabeta, 64 de ani, F, București.
54. Stoica T. Ștefania, 58 de ani, F, București.
55. S.A., 71 de ani, F, Drobeta Turnu-Severin.
56. Stolea C., 60 de ani, F, București.
57. S.E., 76 de ani, F, București.
58. Ștefan Elisabeta, 60 de ani, F, București.
59. Ștefan Gheorghe, 64 de ani, M, București.
60. Tudor N., 61 de ani, F, Buzău.
61. Turcin Stela, 70 de ani, F, București.
62. T.V., 72 de ani, F, Drobeta Turnu-Severin.
63. Voineag E. Veronica, 83 de ani, F, București.
64. Vrâncanu D., 71 de ani, M, București.
65. Viciu-Cristea Elena, 70 de ani, F, București.

Surse edite

Documente publicate

Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, București, Editura Politică, 1974.

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român, București, Editura Politică, 1969.

Conferința Națională a Partidului Comunist Român, decembrie 1977, București, Editura Politică, 1978.

Istoria comunismului din România, vol. II, *Documente. Nicolae Ceaușescu (1965-1971)*, Mihnea Berindei, Dorin Dobrințu, Armand Goșu (editori), Iași, Editura Polirom, 2012.

Cronologii, dicționare, enciclopedii

Istoria României în date, Giurescu, Dinu C. (coordonator), București, Editura Enciclopedică, 2010.

Niri, Carol (coordonator), *Dicționar politic*, București, Editura Politică 1975.

Rusu, Dorina N., *Membrii Academiei Române, 1866-2003. Dicționar*, prefață de Eugen Simion, București, Editura Academiei Române, 2003.

Scurtu, Ioan, Alexandrescu, Ion, Mamina, Ion, Bulei, Ion, *Enciclopedia de istorie a României*, ediția a III-a, București, Editura Meronia, 2002.

Periodice

Album Flacăra, 1982

Almanah Flacăra 1969-1973

Almanah Femeia

Revista Cinema 1960-1989

Revista Drumul femeii, 1948-1952

Revista Femeia, 1948-1989

Revista Flacăra, 1968

Flamura, 1981

Revista Moda, 1950-1984

Scînteia, 1953, 1966, 1968,

Suplimentul ziarului *Drum nou* 1974

Filme și documentare

Alo, aterizează străbunica!, regia Nicolae Corjos, 1981

Buletin de București, regia Virgil Calotescu, 1982

Dragoste la zero grade, regia Geo Saizescu și Cezar Grigoriu, 1964

Femei cu care ne mândrim (1959)

Femeia în România de azi (1987)

Ilustrate cu flori de câmp, regia Andrei Blaier, 1975

Născuți la comandă: Decrețeei, regia Florin Iepan, 2005

O mama cu opt copii (1984)

Patru luni, trei săptămâni și două zile, Cristian Mungiu, 2007

Promisiuni, regia Elisabeta Bostan și Virgil Calotescu, 1985

Rătăcire, regia Alexandru Tatos, 1978

Secretul lui Bachus, regia Geo Saizescu, 1984

Jurnale, memorii, însemnări și autobiografii

Adameșteanu, Gabriela, *Anii romantici*, Iași, Editura Polirom, 2014.

Băcanu, Petre Mihai, *Bilet de ieșire. Memorii*, București, Editura Vremea, 2024.

Bălăcioiu-Lovinescu, Ecaterina, *Scrisori către Monica 1951-1958*, vol II, ediție îngrijită de Astrid Cambose, București, Editura Humanitas, 2016.

Bellow, Saul, *Iarna decanului*, traducere de Antoaneta Ralian, Iași, Editura Polirom, 2005.

Bentoiu, Annie, *Timpul ce ni s-a dat. Memorii*, București, Editura Humanitas, 2009.

Blandiana, Ana, *Soră Lume*, București, Editura Humanitas, 2020.

Eadem, *Mai mult ca trecutul. Jurnal 31 august 1988-12 decembrie 1989*, București, Editura Humanitas, 2023.

Betea, Lavinia, *Am făcut Jilava în pantofi de vară. Convorbiri cu Ioana Berindei*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.

Eadem, *Povești din Cartierul Primăverii*, București, Editura Curtea Veche, 2017.

Budeanu, Delia, *Live*, București, Editura Vremea, 2008.

Cazacu, Matei, Crețoiu, Ioana, Hajos, Ladislau, *Povestea generației noastre de la monarhie la democrație*, prefață de Andrei Pleșu, București, Editura Corint, 2016.

Comănesci, Nadia, *Scrisori către o tânără gimnastă*, ediția a II a, București, Editura Humanitas, 2012.

Constante, Lena, *Evadarea imposibilă. Penitenciarul politic de femei Miercurea-Ciuc 1957-1961*, București, Editura Florile dalbe, 1996.

Cornea, Doina, *Puterea fragilității*, ediția a II-a, cuvânt înainte de Gabriel Liiceanu, București, Editura Humanitas, 2019.

Gheo, Radu Pavel, Lungu, Dan (coordonatori), *Tovarășe de drum. Experiența feminină în comunism*, Iași, Editura Polirom, 2008.

Loghin, Irina, *Viața mea este un cântec*, București, Editura Litera, 2012.

LXXX - Mărturii orale. Anii '80 și bucureștenii, volum îngrijit de Ana Vinea, București, Editura Paideia, 2003.

Macarie, Rosser, Ariana, *Case, trenuri și andrele*, București, Editura Humanitas, 2016.

Miroiu, Mihaela, Dragomir, Otilia (coord.), *Nașterea. Istorii trăite*, Iași, Editura Polirom, 2010.

Miroiu, Mihaela, *Cu mintea mea de femeie*, București, Editura Cartea Românească, 2017.

Năstăsescu, Violeta, *Elena Ceaușescu confesiuni fără frontiere*, București, Editura Niculescu, 2011.

Oproiu, Ecaterina, *Jurnal*, vol. I-III, București, Editura Semne, 2013-2015.

Pâslaru, Margareta, *Eu și timpul. Viață, vocație, viziune*, București, Editura Curtea Veche, 2012.

Preda, Simona, Antonovici, Valeriu (editori), *Tot înainte! Amintiri din copilărie*, București, Editura Curtea Veche, 2016.

Rostás, Zoltán; Văcărescu, Theodora Eliza (coordonatori), *Cealaltă jumătate a istoriei. Femei povestind*, București, Editura Curtea Veche, 2008.

Rostás, Zoltán; Munteanu, Irina (coordonatori), *Evadare lentă. Din marea istorie mică – convorbiri*, București, Editura Eikon, 2025.

Sterian-Nathan, Raluca, *Suflet tatuat*, București, Editura Humanitas, 2010.

Tutoveanu-Fătu, Andrada, *Personal Narratives of Romanian Women during the Cold War (1945-1989)*, Leviston, New York, Edwin Mellen Press, 2015.

Verdery, Katherine, *My life as a Spy. Investigations in a Secret Police File*, Durham, Duke University Press Books, 2021.

Biografii

Betea, Lavinia, *Tovarășa. Biografia Elenei Ceaușescu*, București, Editura Corint, 2021.

Eadem, *Ceaușescu și epoca sa*, București, Editura Corint, 2021.

Chirilă, Ioan, *Nadia*, București, Editura Sport-Turism, 1977.

Olaru, Stejărel, *Nadia și Securitatea*, București, Editura Epica Fiction and History, 2021.

Popa, Cosmin, *Elena Ceaușescu sau anatomia unei dictaturi de familie*, București, Editura Litera, 2021.

Scrieri din epocă

Alessandrescu, D., Luca, V., *Concepția, sterilitatea, anticoncepția*, București, Editura Medicală, 1962.

Căpraru, Emil, Căpraru, Herta, *Mama și copilul*, București, Editura Medicală, 1984.

Deculescu, Adriana, *Scrisoare către o tânără căsătorită*, București, Editura Medicală, 1967.

Eadem, *Viața și dragostea*, București, Editura Medicală, 1968.

Dimitriu, Radu, *De vorbă cu tinerii: probleme de educație a sexelor*, București, Editura Albatros, 1972.

Dumitriu, Aneta, *Capriciile modei și statornicia eleganței*, ediția a II-a, București, Editura Ceres, 1970.

Eadem, *Am 20 de ani*, București, Editura Ceres, 1974.

Mincu, Mioara, *Sfatul premarital*, București, Editura Medicală, 1985.

Oproiu, Ecaterina, *3x8 plus infinitul. Dialoguri despre condiția femeii*, București, Editura Eminescu, 1975.

Tuduri, Olga, *Mă coafez singură*, București, Editura Ceres, 1970.

Lucrări propagandistice

Ceaușescu, Nicolae, *Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, 6 iulie 1971*, București, Editura Politică, 1971.

Roman, Carol, *Mărturii despre tineri și tinerețe. O anchetă internațională*, București, Editura Politică, 1970.

Roman, Carol, Sofia Păun, Sanda Faur, Ecaterina Oproiu, Ursula Șchiopu, *Cartea fetelor*, București, Editura Politică, 1977.

Roman, Carol, *Femeile și tineretul - două categorii sociale discriminate în Occident. De ce s-a sinucis Jane Wiss?*, București, Editura Politică, 1986.

Spornic, Aneta, *Utilizarea eficientă a resurselor de muncă feminine în România*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1975.

B. Lucrări generale și speciale

A cultural history of women in the modern age, vol. VI, edited by Liz Conor, London, Bloomsbury, 2015.

Anisescu, Cristina; Apostol, Daniela; Dumitrescu, Florin; Hentea, Călin; Năsui, Cosmin; Năsui, Oana; Vasile, Cristian, *Cultura de masă în „Epoca de Aur”: Cîntarea României și Cenacul Flacăra*, Voluntari, Editura PostModernism Museum, 2019.

Anton, Mioara, *„Ceașescu și Poporul!”. Scrisori către „iubitul conducător” (1965-1989)*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.

Anton, Mioara, *Educarea bunului gust în România socialistă. Norme ideologice și practici sociale*, în „Studii și materiale de istorie contemporană”, vol. XVIII, 2019.

Eadem, *Întoarcerea la autohtonism. Tânăra generație între cultura alternativă și îndoctrinarea ideologică* în Mioara Anton, Bogdan Cristian Iacob, Cristian Vasile (coordonatori), *Tineri și tineret în România socialistă. Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2022.

Anton, Mioara; Iacob, Cristian Bogdan; Vasile, Cristian (coordonatori), *Tineri și tineret în România socialistă. Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2022.

Apostol, Daniela, *Trasarea coordonatelor majore în filmul documentar în perioada 1944-1989 în Cultura de masa în „Epoca de Aur”: Cîntarea României și Cenacul Flacăra*, Cristina Aniescu et all, Voluntari, PostModernism Museum, 2019.

Băluță, Oana (editoare), *Gen și putere: Partea leului în politica românească*, Iași, Editura Polirom, 2006.

Bejenaru, Liviu Marius, *Relația dintre creșterea demografică și dezvoltarea economică în timpul regimului comunist. Între propaganda oficială și realitățile cotidiene*, în „Caiete CNSAS”, nr. 3/2009.

- Betea, Lavinia, *Psihologia politică. Individ, lider, mulțime în regimul comunist*, Iași, Editura Polirom, 2001.
- Eadem, *Interzicerea avorturilor (1966-1989) ca fapt de memorie socială* în Adrian Neculau (coordonator), *Viața cotidiană în comunism*, Iași, Editura Polirom, 2004.
- Eadem, *Prințesele roșii. Femei, bărbați și copii în ideologia și cotidianul comunist*, București, Editura Corint, 2024.
- Bock, Gisela, *Femeia în istoria Europei. Din Evul Mediu până în zilele noastre*, Iași, Editura Polirom, 2002.
- Borders of Socialism. Private Spheres of Soviet Russia*, edited by Lewis H. Siegelbaum, New-York, Palgrave Macmillan, 2006.
- Bucur, Maria, Miroiu, Mihaela (editoare), *Patriarhat și emancipare în istoria gândirii politice românești*, Iași, Editura Polirom, 2002.
- Buga, Adrian; Ciupală, Alin; Marian, Constantin; Yvonne Hasan, Iulia Mesea, Cosmin Năsui, Cristian Vasile, Victor Sămărtinean, *Centenarul femeilor din arta românească*, Voluntari, Editura PostModernism Museum, 2017.
- Ceașescu, A., Cioarec, I., Ghionea, G., (coordonatoare), *Comunități umane, modernizare și identitate românească*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2023.
- Cioroianu, Adrian, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*, București, Editura Curtea Veche, 2005.
- Cîrdei, Petruța, *Femeia comunistă între realitate, doctrină și propaganda*, „Analele Universității București” – Seria Științe Politice, anul XIV, 2, 2012, pp. 76-86.
- Corobca, Liliana (editor), *Panorama comunismului în România*, Iași, Editura Polirom, 2020.
- Cosma, Ghizela, Țărău, Virgil, *Condiția femeii în România în secolul XX. Studii de caz*, Cluj, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002.
- Cormoș, Grațian, *Femei în infernul concentraționar din România (1945-1989)*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2007.
- Cristea, Nina, *Moda feminină în comunism, între eleganță și șablonul partidului*, în *Comunități umane, modernizare și identitate românească*, coord. A. Ceașescu, I. Cioarec, G. Ghionea, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2023, p. 401- 422.
- Eadem, *Femininity and Elegance in Romanian Communism (1945-1989)* în „Revue Roumaine d’Histoire”, tomul LXIII, nr. 1-4, ianuarie-decembrie 2024, p. 137-148.
- Eadem, *Women in Communism – Everyday Reality versus Propaganda*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, nr. 39/2024, Tg. Mureș, Arhipelag XXI Press, p. 705-710.

Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, ediția a III-a revăzută și adăugită, editor Romulus Rusan, București, Fundația Academia Civică, 2010.

Doboș, Corina (coord.); Jinga, M. Luciana; Soare, Florin S., *Politica pronatalistă a regimului Ceaușescu. O perspectivă comparativă*, vol. I, Iași, Editura Polirom, 2010.

Dobre, Claudia-Florentina; Antonovici, Valeriu (editori), *Prezentul comunismului: memorie culturală și abordări istoriografice*, Oradea, Editura Ratio et Revelatio, 2016.

Dobre, Claudia-Florentina, (editor), *Eroine neștiute. Viața cotidiană a femeilor în perioada comunistă în Polonia, România și RDG. Studii de caz*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2020.

Eadem, *Martore fără voie. Fostele deținute politic și memoria comunismului în România*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2021.

Eadem, *Fostele deținute politic și Securitatea. Studiu de caz*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2023.

Duby, Georges; Perrot, Michelle, *Histoire des femmes en Occident*, vol. V, Le XX-e siècle (sous la direction de Françoise Thébaud), Perrin, 2002.

Dumănescu, Luminița, *Familia românească în comunism*, Cluj, Editura Presa Universitară Clujeană. 2012.

Durandin, Catherine, *România mea comunistă*, traducere din limba franceză de Doina Jela, București, Editura Vremea, 2018.

Einhorn, Barbara, *Cinderella goes to Market. Citizenship, Gender, and Women's movements in East Central Europe*, Londra-New York, Verso Books, 1993.

Fischer, Mary Ellen, *Nicolae Ceaușescu. A study in Political Leadership*, Boulder, Lynne Rienner Publishers, 1989.

Fitzpatrick, Sheila, *Everyday Stalinism: Ordinary Life in Extraordinary Times. Soviet Russia in the 1930s*, New-Zork, Oxford University Press, 1999.

Fitzpatrick, Sheila, *Stalinismul de fiecare zi. Viața cotidiană în Rusia sovietică a anilor 1930*, traducere de Alina Popescu, București, Editura Corint, 2016.

Ghebrea, Georgeta, *Regim social-politic și viață privată*, București, Editura Universității din București, 2000.

Gheonea, Valentin, *Femeia în propaganda cinematografică. Ideologie și stereotipuri de gen*, în Cristina Liana Olteanu (editoare), *Femeile în România comunistă. Studii de istorie socială*, București, Editura Politeia-SNSPA, 2003.

Hurubean, Alina (coord.), *Statutul femeii în România comunistă. Politici publice și viață privată*, Iași, Editura Institutul European, 2015.

- Ionescu, Adrian-Silvan, *Modă și societate urbană în România epocii modern*, București, Editura Paideia, 2006.
- Ionescu-Berechet, Andreea, *Diva socialistă. Modele feminine în cinematograful est-european*, București, Editura Tritonic, 2020.
- Ivan, Ruxandra (coord.), „*Transformarea socialistă*”. *Politici ale regimului comunist între ideologie și administrație*, Iași, Editura Polirom, 2009.
- Jinga, Luciana M.; Soare, Florin S. (coordonatori), *Politica pronatalistă a regimului Ceaușescu. Instituții și practici*, vol. II, Iași, Editura Polirom 2011.
- Jinga, Luciana Marioara, *Gen și reprezentare în România comunistă 1944-1989*, Iași, Editura Polirom, 2015.
- Kligman, Gail, *Politica duplicității. Control reproducerii în România lui Ceaușescu*, traducere de Marilena Dumitrescu, București, Editura Humanitas, 2000.
- Liiceanu, Aurora, *Cotidianul comunist*, în Adrian Neculau (coordonator), *Viața cotidiană în comunism*, Iași, Editura Polirom, 2004.
- Manning, Olivia, *Trilogia balcanică. Marea șansă* (vol. I), traducere Diana Stanciu, București, Editura Univers, 1996.
- Marin, Manuela, *Nicolae Ceaușescu, omul și cultul*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2016.
- Massino, Jill, *Ambiguous Transitions. Gender, the State, and Everyday Life in Socialist and Postsocialist Romania*, New York, Oxford: Berghahn, 2019.
- Miroiu, Mihaela, *Comunismul: emanciparea prin muncă și patriarhatul de stat*, în Maria Bucur, Mihaela Miroiu (editoare), *Patriarhat și emancipare în istoria gândirii politice românești*, Iași, Editura Polirom, 2002.
- Năsui, Cosmin; Vasile, Cristian; Hentea, Călin, *Erotism și sexualitate în „Epoca de Aur”*, Voluntari, PostModernism Museum, 2018.
- Neculau, Adrian, (editor), *Viața cotidiană în comunism*, Iași, Editura Polirom, 2004.
- Olteanu, Cristina Liana; Gheonea, Simona; Gheonea, Valentin, *Femeile în România comunistă. Studii de istorie socială*, București, Editura Politeia -SNSPA, 2003.
- Oprea, Denisa Adriana, *Between the heroine mother and the absent woman. Motherhood and womanhood in the Femeia Communist magazine*, in *European Journal of Women's Studies*, vol. III (23), 2016.
- Pasti, Vladimir, *Ultima inegalitate. Relațiile de gen în România*, Iași, Editura Polirom, 2003.

Pârvulescu, Ioana, (editor), *Și eu am trăit în comunism*, București, Editura Humanitas, 2018.

Petre, Zoe, *Promovarea femeii sau despre destructurarea sexului feminin*, în Lucian Boia (editor), *Miturile comunismului românesc*, București, Editura Nemira, 1998.

Podaru, Dan, *Semiotica modei, mutații de gen în moda contemporană*, București, Editura Universității din București, 2013.

Pop-Eleches, Grigore, *Romania Twenty Years after Communism: The Bizarre Echoes of Contested Revolution*, în *Twenty Years after Communism: The Politics of Memory and Commemoration* edited by Michael Bernhard and Jan Kubik, New-York, Oxford University Press, 2014.

Pop, Ioan - Aurel, *Identitatea românească. Felul de a fi roman de-a lungul timpului*, ediția a III-a, București, Editura Ideea Europeană, 2024.

Popa, Cosmin, *Preliminariile dictaturii bicefale românești. Pregătirea „terenului” (1971-1974)*, în „Studii și materiale de istorie contemporană”, vol. XVIII, 2019.

Popa, Raluca Maria, *Corpuri femeiești, putere bărbătească. Studiu de caz asupra adoptării reglementărilor legislative de interzicere a avortului în România comunistă (1966)*, în Oana Băluță (editoare), *Gen și putere. Partea leului în politica românească*, Iași, Editura Polirom, 2006.

Preda, Simona, *Patrie română, țară de eroi!*, București, Editura Curtea Veche, 2014.

Preutu, Cristina, *Propaganda politică în România socialistă. Practici instituționale și tehnici de comunicare (1965-1974)*, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2017.

Scurtu, Ioan; Buzatu, Gheorghe, *Istoria românilor în secolul XX*, București, Editura Paideia, 2010.

Siegelbaum, Lewis, *Stakhanovism and the Politics of Productivity in the USSR, 1935-1941*, Cambridge, Cambridge University Press, 1988.

Soare, Florin S. (coordonator), *Politică și societate în epoca Ceaușescu*, Iași, Editura Polirom, 2013.

Stratone, Carmen, *Propagandă și diplomație culturală în România comunistă. Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea. O istorie inedită*, București, Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2023.

Teampău, Petruța, „Femeia - constructorul unei vieți noi și mamă de constructori”. *Corp, gen și ideologie în propaganda comunistă a anilor '70*, în Enikő Magyar-

Vincze, Hajnalka Harbula (eds.), *Antropo-Amprente*, Lenyomatak. Imprints, EFES, 2008, p. 97-112.

Tismăneanu, Vladimir; Dobrinu, Dorin; Vasile, Cristian (editori), *Raport final, Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România*, București, 2006.

Troncotă, Tiberiu, *România comunistă. Propagandă și cenzură*, prefață de Brîndușa Armanca, București, Editura Tritonic, 2006.

Ursachi, Raluca, *Post-communist Romanians facing the Mirror of Securitate Files*, în *Life Writing and Politics of Memory in Eastern Europe*, edited by Simona Mitroiu, Palgrave Macmillan, 2015, p. 222-223.

Vasile, Cristian, *Propaganda oficială comunistă și producția editorială pentru tineret sub regimul Nicolae Ceaușescu, 1965-1989*, în Mioara Anton, Bogdan Cristian Iacob, Cristian Vasile (coordonatori), *Tineri și tineret în România socialistă. Identitate, ideologie și dinamici socio-culturale*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2022.

Vasile, Valentin, *Viața cotidiană a românilor între anii 1941-1965*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2014.

Resurse online

Anton, Lorena, *Socialist Mothers and their Legacies: Migration, Reproductive Health and Body-Memory in Post-Communist Romania*, 2011, HAL arhiva multidisciplinară online, <https://hal.science/hal-00785532>, accesat la 6 februarie 2023.

Betea, Lavinia în dialog cu Marius Tucă, *Dezvăluiri din Epoca de Aur*, www.gandul.ro, accesat online la 1 martie 2024.

Botezatu, Ana, *Lupta pentru supraviețuire a femeilor în România comunistă* [www.libertatea](http://www.libertatea.ro) /ro, accesat la 13 martie 2025.

Bunea, Diana Serena, interviu cu Daniel Cristea-Enache, *Pe orice cale aș lua-o, istoria primei mele amintiri cu Mama devine complicată și obscură*, atelier. LiterNet.ro, accesat la 1 iunie 2023.

Căpraru, Emil, interviu în emisiunea *Profesioniștii*, TVR, realizatoare Eugenia Vodă, accesat online la 8 septembrie 2021, www.tvrplus.ro

Căpraru Emil - o viață dedicată celorlalți, text apărut în revista „Cultura”, nr. 36/septembrie 2012 și pe flori-bălănescu.blogspot.com (accesat în septembrie 2024).

Chiriac, Corina, *Biografie* pe site-ul www.corinachiriac.ro, accesat la 20 august 2023.

Condurățeanu, Florin, *Cezariana 31 a întârziat*, în „Jurnalul Național”, 25 februarie 2006, www.jurnalul.ro, accesat la 11 ianuarie 2023.

Gheorghiu, Simion, *Fiscalitate și demografie, taxe pentru susținerea natalității în Republica Socialistă România și în URSS*, în revista „Polis”, vol. XI, nr. 3, serie nouă, august 2023, accesat online - www.revistapolis.ro, la 14 octombrie 2024.

Fodor-Mateescu, Dana, mărturii pe blogul revistatreispe.wordpress.com, accesat la 22 noiembrie 2022.

Family planning in Romania, în *Off Our Backs*, 25, 1995, www.jstor.org, accesat la 10 august 2022.

Interviuri - *Avorturi în comunism*, www.totuldesprename.ro, accesat la 5 iulie 2022.

Politica natalității ceaușiste - un capitol sângeros al comunismului, interviuri, www.romania.europalibera.org, accesat la 5 mai 2022.

Interviu realizat de Daniela Palade Teodorescu cu Ana Blandiana, www.feminismforreal.com, accesat online 30 septembrie 2022.

Irina Loghin, *Amintirile Irinei Loghin. Artista interzisă de regimul comunist*, www.adevărul.ro, accesat la 18 februarie 2024.

Olteanu, Cristina Liana, *Cultul Elenei Ceaușescu în anii '80*, în Alin Ciupală, *Despre femei și istoria lor în România*, Universitatea din București, 2004, <http://ebooks.unibuc.ro/istorie/ciupala/index.htm>.

Popa, Mirela - mărturie despre moda în comunism, în *Mărturii din comunism*, articol 3867, www.podul.ro, accesat la 21 august 2022.

Sosirea Nadiei Comănești pe Aeroportul Otopeni în anul 1976, din Arhiva TVR, online pe www.youtube.com, accesat în iulie 2023.